
Štvrtým filmom DVD edície Slovenský film 70.rokov sú *L'alie poľné*

UŽ najbližší piatok 12. októbra vyjde štvrté DVD edície Slovenský film 70.rokov. Bude ním druhý celovečerný film Ela Havettu s názvom *L'alie poľné*. Edícia, ktorú pripravili Slovenský filmový ústav a vydavateľstvo Petit Press, pozostáva z desiatich slovenských filmov, nakrútených v sedemdesiatych rokoch. DVD s jednotlivými filmami sa od 21. septembra predávajú v novinových stánkoch za 99 Sk. *L'alie poľné* si záujemcovia budú môcť kúpiť od 12.10. do 18.10.2007.

L'alie poľné sú jedným z najvýznamnejších diel slovenskej kinematografie. Tento originálny film vznikol už v čase rozbehnutej normalizácie. Na premiéru svojho druhého celovečerného filmu musel režisér Elo Havetta čakať tri roky. Realizáciu odkladali byrokratické prekážky nových schvaľovacích komisií, ktoré posudzovali Havettove námety skôr na základe poučení z krízového vývoja a osobných sympatií ako umeleckej kvality. Tak sa stalo, že talentovanému režisérovi zamietli realizáciu scenára (*Pod zem, pod zem* – adaptácia prózy Ivana Olbrachta *O smutných očiach Hany Karadžičovej*, *Terárium* scenáristu Dušana Lechana) prípadne ho prideliť inému režisérovi (*Keby som mal pušku* Milana Ferka). Napokon sa Havettovi podarilo získať súhlas pre adaptáciu prózy Vincenta Šikulu *Nebýva na každom vršku hostinec* (1966), ktorý v tom čase pôsobil na Kolibe ako dramaturg. *L'alie poľné* sú dielom, ktoré akoby nepatriť do doby, v ktorej vzniklo. Pohrávanie sa s filmovou rečou, filmové citácie, príbeh rozbitý na menšie epizódy, hrdinovia z okraja spoločnosti – to všetko sa spája v Havettovom rukopise a poetike filmu, ktorá patrí ešte do obdobia konca 60. rokov a vzhľadom na význam v kontexte slovenskej kinematografie nepozná časové ohraničenie. Film reprezentoval Československo na festivale v Benátkach, kde ho kritika prijala veľmi pozitívne. To však doma nezavážilo. Film putoval do trezoru a stal sa tak spolu s Hanákovými *Obrazmi starého sveta* labuťou piesňou československej novej vlny.

Elo Havetta bol prozaikom, aranžérom, fotografom, výtvarným redaktorom, knižným grafikom, ale hlavne jedným z najvýznamnejších režisérov československej novej vlny. Nakrútil len dva celovečerné filmy, ktoré však svojou kvalitou a originalitou presahujú veľkú časť dovtedajšej domácej tvorby. Elo Havetta pochádzal z vidieckeho prostredia južného Slovenska. Po boku Juraja Jakubiska vyštudoval fotografiu na Škole umeleckého priemyslu v Bratislave. Už tu spoločne nakrútili svoje prvé pokusy ako napr. 16mm film *Šupka a Šupáci* (1957) a neskôr na FAMU nakrúcali *Mikulášsky občasník* (1961-63). Po absolvovaní základnej vojenskej služby pracoval Havetta ako aranžér a viedol ochotnícky bábkový súbor Divadlo obrazov. V roku 1961 bol prijatý na FAMU do ročníka Karla Kachyňa. Tu sa stretol so scenáristom Luborom Dohnalom a podľa jeho scenára nakrútil absolventský film *Předpověď: nula* (1966). Štúdium napokon oficiálne nedokončil, keďže nepredložil teoretickú časť práce. Po návrate na Slovensko sa Havettovi nepodarilo ihneď nastúpiť do filmovej tvorby. Najskôr bol pomocným režisérom pri nakrúcaní televízneho filmu Ivana Baladu *Dáma* a pri príležitosti Expa '67 sa podieľal na diapolyekrane *Stvorenie sveta*. V rokoch 1967 –

1968 bol výtvarným redaktorom vydavateľstva Smena a na Kolibe dostal šancu až v roku 1968. Podarilo sa mu tam realizovať len dva celovečerné filmy – *Slávnosť v botanickej záhrade* (1969) a *L'alie poľné* (1972). Po úspešnom uvedení *L'alií poľných* na MFF Benátky ostali pre neho paradoxne dvere do kolibských štúdií zatvorené a jeho filmy putovali do trezora. Až do smrti v roku 1975 externe spolupracoval s Československou televíziou, kde svojou invenciou oživil TV programy *Pionierska lastovička* a magazín o kinematografii *Ráčte vstúpiť*. Na Dňoch českého a slovenského filmu v Bratislave v roku 1990 získal cenu za celoživotné dielo in memoriam.

Kameraman Dodo Šimončič bol jedným z najbližších Havettových spolupracovníkov. zoznámili sa už počas štúdia na FAMU a nakrútili spolu oba Havettove celovečerné filmy. Spomienky na prácu s básnikom slovenského filmu ani po rokoch nevybledli. „Herci aj neherci Ela milovali, presne tak, ako on miloval ich. Vždy im scénu podrobne vysvetlil a niekedy aj predhrával. Vedel, že ak herec nezvládne výstup do druhej ostrej, je zbytočné ho ďalej trápiť. Okamžite improvizoval a vymyslel iný záber. Nadchýnalo ho, ak sa záber s nehercom podaril,“ povedal o Havetovi Šimončič. Hlavnými postavami *L'alií poľných* sú bývalí vojnoví veteráni, vydedenci a invalidi, ktorých vojna vytrhla z normálneho kolobehu života. Havetta sympatizoval práve s takýmito ľuďmi „S chudákmi sa vedel porozprávať, mal ich naozaj rád. Miloval jednoduchých ľudí. Poznal veľa takých „becketov“, ako ich nazýval. Niektorí boli alkoholici, ale ich príbehy boli preňho veľmi zaujímavé. Nachádzal ich pri obhliadkach – chodil po krčmách a parkoch, kde sa zdržiavali podobne ako dnešní bezdomovci. Vedel, ako má s nimi komunikovať. Už pri výbere si zakladal hlavne na typoch, a vyhľadával ľudí, ktorí dokázali pre neho herecky niečo urobiť.“

Réžia: Elo Havetta • Námet a scenár: Vincent Šikula [poviedka Nebýva na každom vršku hostinec] • Kamera: Jozef Šimončič • Hudba: Zdeněk Liška • Strih: Alfréd Benčíč • Zvuk: Alexander Pallós • Architekt: Anton Krajčovič • Kostýmy: Jarmila Opletalová • Vedúci výroby: Ján Svikruha • Hrajú: Lotár Radványi [Matej Hejgeš, nahovoril Leopold Haverl], Vladimír Kostovič [Krujbel], Žofia Martišová [Paula], Ivan Krivosudský [Kerenský], Emil Tomaščik [Paulin paholok], Ľudovít Kroner [Šimon], Ján Melkovič [Zavalitý, nah. Andrej Hryc], Marian Filadelfi [Pehavý Lojzo, nahovoril Marián Labuda], Augustín Kubán [Vendel Truchan, nahovoril Slavomír Záhradník], Peter Debnár [mních poštár], Jozef Belan [žobrák vo vojenskej čiapke, nahovoril Viktor Blaho], Jozef Šándor [Mruškovič, nahovoril Karol Skovay], Mária Hojerová [opravárka modlitebných knižiek, nahovorila Božena Slabejová], Gejza Maráky [opitý legionár, nahovoril Ľudovít Greššo], Ladislav Huber [učiteľ, nahovoril Ernest Kostelník], Ľudovít Šúry [bezzubý žobrák], Viliam F. Šikula [legionár], Vincent Šikula [mních organista], Ján Náter [dôstojník v okuliaroch], Štefan Dlhopolec [harmonikár, naspieval Viliam F. Šikula], Július Hotový [mních vrátnik, nahovoril Daniel Králik], Terézia Fábryová [Planetárka, nahovorila Mária Hájková], Anton Ďuriník [farár, nahovoril Ladislav Fecko] • Exteriéry: Doľany, Budmerice, Vištuk, Šišoláky, dnes časť Lakšárskej Novej Vsi, Lakšárska Nová Ves, Modra, Kočín – Lančár, Malacky, Šamorín, Komárno, Lamač – mestská časť Bratislavy, Vajnory – mestská časť Bratislavy, Borský Mikuláš • Farba: tónovaný • Minutáž: 77 min. • Distribučná premiéra: 2. 2. 1973

Edícia Slovenský film 70. rokov je nielen výberom desiatich titulov, ktoré v čase svojho vzniku zaznamenali divácky úspech ale zároveň reprezentujú to najzaujímavejšie, čo v danom období v slovenskej kinematografii vzniklo. V edícii Slovenský film 70. rokov vychádza desať filmov na DVD nosičoch. Každé DVD bude obsahuje okrem filmu aj bonusy, medzi nimi informácie o filme, ohlasy z tlače, profily tvorcov a fotogaléria. Titulky a menu sú slovenské

a anglické. Kolekcia slovenských filmov 70. rokov je obohatená o významnú novinku – časopis, s ktorým sa jednotlivé DVD budú predávať. Časopis ilustruje dobu prostredníctvom rozhovorov a profilov tvorcov, štúdií k príslušnému filmu, či výňatkov z dobovej tlače. DVD edíciu finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR.

DVD tituly vychádzajú v nasledovných termínoch:

Medená veža: 21.september 2007
Orlie pierko: 28. september 2007
Keby som mal pušku: 5. október 2007
Ľalie poľné: 12. október 2007
Pacho, hybský zbojník: 19. október 2007
Červené víno I-II: 26. október 2007
Ružové sny: 2 november 2007
Vítaz: 9. november 2007
A pobežím až na kraj sveta: 16. november 2007
Postav dom, zasad' strom: 23. november 2007

Slovenský filmový ústav vydal v minulom roku DVD s názvom, obsahujúce oba jeho celovečerné filmy a špeciálne bonusy v podobe troch Havettových študentských filmov. Kolekciu dopĺňa dokument Marka Škopa a Juraja Johanidesa *Slávnosť osamelej palmy* (2005). K bonusom patria aj profily režisér a jeho blízkych spolupracovníkov, fotogaléria, textové bonusy. Menu je v slovenčine a angličtine a k dispozícii sú titulky v štyroch jazykoch. Viac informácií o DVD Elo Havetta Collection, ako aj o edícii Slovenský film 70. rokov nájdete na www.sfu.sk

kontakt: Katarína Lednická, tel.:+421 907 723 971,+421 2 57 10 15 26, fax: 52 73 32 14, e-mail: lednicka@sfu.sk